

Қазақстан Республикасы
Ұлттық экономика министрлігі
Статистика комитеті төрағасының
2020 жылғы «24» қаңтардағы
№ 9 бұйрығына 4-қосымша
 Приложение 4 к приказу
 Председателя Комитета по статистике
 Министерства национальной экономики
 Республики Казахстан
 от «24» января 2020 года № 9

«Сауда базарлары туралы есеп» (индексі 12-сауда, кезеңділігі жылдық) жалпымемлекеттік статистикалық байқаудың
статистикалық нысанын толтыру жөніндегі нұсқаулық
 Инструкция по заполнению статистической формы общегосударственного статистического наблюдения «Отчет о торговых рынках»
 (индекс 12-торговля, периодичность годовая)

<p>1. Осы «Сауда базарлары туралы есеп» (индексі 12-сауда, кезеңділігі жылдық) жалпымемлекеттік статистикалық байқаудың статистикалық нысанын толтыру жөніндегі нұсқаулық (бұдан әрі - Нұсқаулық) «Мемлекеттік статистика туралы» Қазақстан Республикасының 2010 жылғы 19 наурыздағы Заңының (бұдан әрі - Заң) 12-бабының 8) тармақшасына сәйкес әзірленді және «Сауда базарлары туралы есеп» (индексі 12-сауда, кезеңділігі жылдық) жалпымемлекеттік статистикалық байқаудың статистикалық нысанын (бұдан әрі – статистикалық нысан) толтыруды нақтылайды.</p> <p>2. Осы Нұсқаулықта Заңда айқындалған мәндердегі ұғымдар, сондай-ақ мынадай анықтамалар пайдаланылады:</p> <p>1) әмбебап сауда базары – әртүрлі кластағы тауарларды сатуды жүзеге асыруға арналған сауда орындары бар сауда базары;</p> <p>2) дүңгіршек – бір немесе бірнеше сауда орнына есептелген, азық-түлік тауарларын сактауға арналған сауда залы мен үй-жайлары жоқ, сауда жабдығымен жаракталған, тасымалданатын күрделі емес құрылыс;</p> <p>3) жылжымалы сөре – арнайы белгіленген орынға орналастырылатын, сауда орнын білдіретін тасымалданатын уақытша құрылыс (конструкция);</p> <p>4) коммуналдық базар – жергілікті атқарушы органдардың шешімі бойынша құрылатын, тұтынушылардың тікелей өздеріне, көбінесе тұрмыстық және отбасылық пайдалануына арналған азық-түлік тауарларын сатып алу-сату жүзеге асырылатын сауда базары;</p> <p>5) мамандандырылған сауда базары – сауда базарының жалпы санынан олардың жетпіс және одан да көп пайызы бір кластағы тауарларды сатуды жүзеге асыруға арналған сауда базары;</p>	<p>1. Настоящая инструкция по заполнению статистической формы общегосударственного статистического наблюдения «Отчет о торговых рынках» (индекс 12-торговля, периодичность годовая) (далее – Инструкция) разработана в соответствии с подпунктом 8) статьи 12 Закона (далее - Закон) Республики Казахстан Казахстан от 19 марта 2010 года «О государственной статистике» и детализирует заполнение статистической формы общегосударственного статистического наблюдения «Отчет о торговых рынках» (индекс 12-торговля, периодичность годовая) (далее-статистическая форма).</p> <p>2. В настоящей Инструкции используются понятия в значениях, определенных в Законе, а также следующие определения:</p> <p>1) универсальный торговый рынок – торговый рынок, на котором торговые места предназначены для осуществления продажи товаров разного класса;</p> <p>2) киоск – некапитальное переносное сооружение, оснащенное торговым оборудованием, не имеющее торгового зала и помещений для хранения продовольственных товаров, рассчитанное на одно или несколько торговых мест;</p> <p>3) выносной прилавок – переносное временное сооружение (конструкция), представляющее собой торговое место, располагаемое на специально определенном месте;</p> <p>4) коммунальный рынок – торговый рынок, создаваемый по решению местных исполнительных органов, на котором осуществляется купля - продажа преимущественно продовольственных товаров непосредственно потребителю для личного, бытового и семейного пользования;</p> <p>5) специализированный торговый рынок – торговый рынок, на котором семьдесят и более процентов товаров от их общего количества предназначены для осуществления продажи товаров одного класса;</p>
---	--

6) сауда базарының меншік иесі (иесі) – «Сауда базарларының қызметін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» 2003 жылғы 5 ақпан № 131 Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысына (бұдан әрі – № 131 қаулы) сәйкес жұмыс істейтін, сауда қызметін жүзеге асыру үшін сауда орындарын беретін және басқа да қызмет түрлерін көрсететін базардың мүлкін иеленетін, пайдаланатын, оның ішінде меншік құқығында пайдаланатын дара кәсіпкер және (немесе) заңды тұлға;

7) сауда базары – аумақта шаруашылық қызметін көрсету, басқару және күзет функциялары орталықтандырылған, тұрақты негізде жұмыс істейтін және өз аумағының шекарасы шегінде автокөлік құралдарын қою үшін алаңмен қамтамасыз етілген, сондай-ақ санитарлық-эпидемиологиялық талаптарға, өрт қауіпсіздігі, сәулет-құрылыс талаптарына және № 131 қаулысына сәйкес өзге де талаптарға сәйкес келетін сауда қызметіне арналған оқшауланған мүлктік кешен;

8) сауда орны – тауарлар сату кезінде тауарларды қоюға, көрсетуге, сатып алушыларға қызмет етуге және сатып алушылармен ақшалай есеп айырысуға арналған және пайдаланылатын құрал-жабдықпен жарақтандырылған орын;

9) шатыр (павильон) – құрастырмалы-жиналмалы конструкциялардан, бір немесе бірнеше сауда орындары үшін сауда жабдықтарымен жарақтандырылған сауда қорына арналған алаңы бар және арнайы белгіленген орынға орналастырылатын, жеңіл құрылатын құрылыс.

3. Әрбір сауда базарына жеке статистикалық нысан толтырылады.

1.1-жол бойынша егер респондент екі немесе одан да көп сауда базарларының иесі болып табылса, кәсіпкерлер субъектілері есептің реттік нөмірін көрсете отырып толтырылады.

1.3-жол бойынша сауда базарының нақты орналасқан орны (облыс, қала, аудан, елді мекен) көрсетіледі.

5-жол бойынша сауда базарының тауарлық мамандандырылуы бойынша типі көрсетіледі: азық-түлік, азық-түлік емес (тауар түрлерінің басымдылығына байланысты).

6-жол бойынша өткізілетін тауарға байланысты: мамандандырылған, әмбебап.

7-жол бойынша мәмілелер көлемі бойынша: көтерме немесе бөлшек.

8-жол бойынша барлық сауда орындары олардың базардың нарықтық саудасымен айналысуға немесе өзге сауда ұйымдарына жалға берілгеніне қарамастан есепке алынады. Сауда базарларындағы сауда орындарының жалпы санына барлық тұрақты орнатылған үстелдері (сөрелері) бар қосымша (уақытша) сауда орындарының саны кіреді.

9-жол бойынша сауда базарының аумағында орналасқан құрылысқа арналған алаңдарды қоса, сауда базарына арнайы берілген барлық алаң көрсетіледі. Бұл ретте жәрмеңкелерді өткізу кезеңінде сауда жасауға қосымша берілген алаңдар есепке алынбайды.

10-жол бойынша сауда базарының өзінің аумағында немесе одан тысқары орналасқандығына қарамастан, сауда базарларына қызмет көрсететін, ветеринарлық-санитарлық сараптау зертханаларының саны есепке алынады. Есепке жөндеу

6) собственник (владелец) торгового рынка – индивидуальный предприниматель и (или) юридическое лицо, владеющий, пользующийся, в том числе на праве собственности, имуществом рынка, который предоставляет торговые места и оказывает другие виды услуг для осуществления торговой деятельности, действующий в соответствии с Постановлением Правительства Республики Казахстан от 5 февраля 2003 года № 131 «Об утверждении Правил организации деятельности торговых рынков» (далее – Постановление № 131);

7) торговый рынок – обособленный имущественный комплекс, предназначенный для торговой деятельности, с централизацией функций хозяйственного обслуживания территории, управления и охраны, действующий на постоянной основе и обеспеченный площадкой для стоянки автотранспортных средств в пределах границ своей территории, а также соответствующий санитарно-эпидемиологическим требованиям, требованиям пожарной безопасности, архитектурно-строительным и иным требованиям в соответствии с Постановлением № 131;

8) торговое место – место, оснащенное оборудованием, предназначенным и используемым для выкладки, демонстрации товаров, обслуживания покупателей и проведения денежных расчетов с покупателями при продаже товаров;

9) палатка (павильон) – легко возводимое строение из сборно-разборных конструкций, оснащенное торговым оборудованием для одного или нескольких торговых мест, имеющее площадь для торгового запаса и располагаемое на специально определенном месте.

3. На каждый торговый рынок заполняется отдельная статистическая форма.

Строка 1.1 заполняется в случае, если респондент является собственником двух и более торговых рынков, то респонденты указывают порядковый номер отчета.

По строке 1.3 указывается фактическое местонахождение торгового рынка (область, город, район, населенный пункт).

По строке 5 указывается тип торгового рынка по товарной специализации: продовольственный, непродовольственный (в зависимости от преобладающего типа товара).

По строке 6 – в зависимости от реализуемых товаров: специализированный, универсальный.

По строке 7 – по объемам сделок оптовый или розничный.

По строке 8 учитываются все торговые места независимо, заняты они под рыночную торговлю или сданы в аренду другим торгующим организациям. В общее количество торговых мест на торговых рынках входит число торговых мест за всеми постоянно установленными столами (прилавками), число дополнительных (временных) торговых мест.

По строке 9 указывается вся площадь, которая отведена под торговый рынок, включая площадь занятую под постройками, находящимися на территории торгового рынка. При этом не учитывается площадь, отводимая дополнительно для торговли в период проведения ярмарок.

По строке 10 учитывается количество лабораторий ветеринарно-санитарной

жұмыстары жүргізіліп жатқан немесе өзге де себептермен уақытша жабық (санитарлық өңдеу) барлық жұмыс істейтін ветеринарлық-санитарлық сараптау зертханалары кіреді.

11-жол бойынша тоңазытқыш камералардың саны көрсетіледі. Сауда базарының теңгеріміндегі басқа ұйымдардан жалға алынған (орнатылған жабдықтар ғана) тоңазытқыш жабдығы да өзінікі ретінде есепке алынады. Жабдықтардың істен шығуы салдарынан үш айдан көп жөндеуде тұрған, сондай-ақ сауда базары қызметкерлерінің қажеттіліктері үшін сатып алынған тоңазытқыштар есепке алынбайды.

12-14 жолдар бойынша базарлардың алаңында орналасқан дүңгіршектер, шатырлар (павильондар), контейнерлер саны көрсетіледі. Контейнер-жүкті тасымалдауға арналған бірнеше рет қолданудың әмбебап көлік жабдығы.

15-жол бойынша сөрелердің (бағандардың) кума метрдегі ұзындығы көрсетіледі.

4. Есепті кезеңде қызметі болмаған кезде респондент тиісті жылға арналған бекітілген Респонденттердің жалпы мемлекеттік статистикалық байқаулар бойынша алғашқы статистикалық деректерді ұсыну графигінде көрсетілген осы есепті кезең үшін статистикалық нысандарды ұсынудың ең ерте мерзімдерінің аяқталу күнінен кешіктірмей Қызметінің болмағандығы туралы хабарламаны Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі төрағасының 2010 жылғы 9 шілдедегі № 173 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 6459 болып тіркелген) Респонденттердің алғашқы статистикалық деректерді ұсыну қағидаларымен белгіленген тәртіпте ұсынады.

5. Осы статистикалық нысанды ұсыну қағаз жеткізгіште немесе электронды түрде жүзеге асырылады. Статистикалық нысанды электронды түрде толтыру Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетінің интернет-ресурсында (<https://cabinet.stat.gov.kz/>) орналастырылған «Деректерді онлайн режимде жинау» ақпараттық жүйесі арқылы жүзеге асырылады.

6. Арифметикалық-логикалық бақылау:

Егер 5-жол бойынша бір жол белгіленсе, онда 6-жол «мамандандырылған базар» бойынша $\neq 0$;

Егер 6-жол бойынша «әмбебап базары» $\neq 0$ деп белгіленсе, онда 5-жол бойынша жауаптардың бірде біреуі белгіленбейді.

экспертизы, обслуживающие торговые рынки, независимо от того, расположены ли они на самой территории торгового рынка или вне ее. В отчет включаются все действующие лаборатории ветеринарно-санитарной экспертизы, а также находящиеся на ремонте или временно закрытые по иным причинам (санитарная обработка).

По строке 11 отражается количество холодильных камер. Холодильное оборудование учитывается как собственное, находящееся на балансе торгового рынка, так и арендованное у других организаций (только установленное оборудование). Оборудование, находящееся вследствие неисправности на ремонте свыше трех месяцев, а также холодильники, приобретенные для нужд работников торгового рынка, не учитываются.

По строкам 12-14 указывается количество киосков, палаток (павильонов), контейнеров, находящихся на территории рынка. Под контейнерами понимается – универсальное транспортное оборудование многократного применения, предназначенное для перевозки грузов.

По строке 15 указывается длина прилавков (столов) в погонных метрах.

4. При отсутствии деятельности в отчетный период респондент не позднее даты окончания самого раннего из сроков представления статистических форм за данный отчетный период, указанных в утвержденном Графике представления респондентами первичных статистических данных по общегосударственным статистическим наблюдениям на соответствующий год представляет Уведомление об отсутствии деятельности в порядке, установленном Правилами представления респондентами первичных статистических данных, утвержденных приказом Председателя Агентства Республики Казахстан по статистике от 9 июля 2010 года № 173 (зарегистрированным в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов № 6459).

5. Представление данной статистической формы осуществляется на бумажном носителе или в электронном виде. Заполнение статистической формы в электронном виде осуществляется посредством информационной системы «Сбор данных в режиме он-лайн», размещенной на интернет-ресурсе Комитета по статистике Министерства национальной экономики Республики Казахстан (<https://cabinet.stat.gov.kz/>)

6. Арифметико-логический контроль:

Если по строке 5 отмечена одна из строк, то по строке 6 «специализированный рынок» $\neq 0$;

Если по строке 6 отмечено «универсальный рынок» $\neq 0$, то по строке 5 не выбирается ни один из ответов.